

Zvýšené riziko stenózy hrozí mj. anglickým buldokům

Stenóza plic a její léčba „balonkovou“ metodou

Chorobné zúžení plicní tepny označované jako stenóza plic je podle aktuální severoamerické literatury třetím nejčastějším onemocněním srdce u psa. Pokud se na tuto nemoc přijde včas, nabízí minimálně-invazivní chirurgie úspěšné možnosti léčby.

Co přesně je stenóza plic? V 80 procentech případů se jedná o takzvanou valvulární stenózu plic. To znamená, že příčina chorobného zúžení spočívá v tom, že v srdeční chlopní se tvoří chuchvalce a že zčásti srůstá. Podobně, jak jsme to popsali již u stenózy aorty, musí srdce vyvíjet enormní tlak a tím také zvýšenou sílu, aby krev dokázalo tímto zúženým místem protlačit. To vede jednak ke ztluštění srdečního svalu, což znamená, že srdeční stěna postupně stále více tuhne a hůře se prokrvuje, tedy je hůře zásobována. Důsledkem toho je, že se přestává dařit dodržovat pravidelný srdeční tep. Dochází k poruchám srdečního rytmu, k vynechávání a nepravidelnostem.

Alarmující signál: vířivý krvotok

A pak také má zvýšený tlak, jehož pro-

střednictvím je krev protlačována, za následek, že krev ze zúženého místa vystřeluje úzkým prudkým proudem a naráží do stěn arterie. Tam se od nich odráží a v důsledku toho vystřeluje křížem krážem ve vířivém toku znovu a znovu proti stěnám arterie. Tento stav veterinární medicína klinicky nazývá vířivý krvotok. A právě ten je už u štěňat dokonce i laik schopen rozpoznat jako plicní stenózu. A nebude k tomu potřebovat ani stetoskop.

Jak laik pozná stenózu

Silná plicní stenóza se dá zpravidla rozpoznat už u štěňat – a to dokonce bez jakýchkoli pomůcek.

Pokud štěněti položíme ruku na hrudní koš, často zřetelně ucítíme něco na způsob „cvrčení“. To je abnormálně vířící krev.

Ale je třeba nedělat ukvapené závěry.

Až do stáří pěti měsíců bývá možno zaznamenat nějaké zvuky i u zcela zdravých psů. Do šesti měsíců by však měly úplně vymizet.

Ultrazvuk poskytne jistotu

Pokud ovšem u svého štěněte takové „cvrčení“ zjistíte, je namístě nechat ho kardiologicky vyšetřit. Prostřednictvím ultrazvukového vyšetření srdce takzvaným dopplerem lze určit rychlost krve. Jak už jsme vysvětlili výše, čím pomaleji krev proudí, tím je tato prognóza příznivější. Poukazuje na skutečnost, že zúžení není tak dramatické, jako kdyby byla

Balonková metoda

Při stenóze vysokého stupně lze doporučit zákrok. Zatímco ještě před několika lety bývala plicní stenóza operována tak, že se otevřelo srdce, lze dnes ve většině případů dosáhnout rozšíření zúženého místa prostřednictvím balonku.

Katétr je velkou krční žílou posunut do pravé části srdce a plicní tepnou ke stenóze směrem ke plicím.

Tímto katétretem se pak posune balonek přímo na místo zúžení a pod velkým tlakem se nafoukne. To má za následek prolomení stenózy, případně zúžení.

Po úspěšném provedení „balonkové“ metody se plicní chlopně může zase normálně otvírat.

Tímto způsobem tedy lze roztrhnout slepeniny chlopní a tím často výrazně snížit chronickou tlakovou zátěž vyvíjenou na pravou část srdce. Pokud se ovšem chuchvalce a slepeniny pojí ještě se ztluštěním chlopní, nebývá už tato metoda tak úspěšná. Celkově přináší balonková metoda výrazné zlepšení u 80 procent postižených psů. V Evropě je ovšem jen několik kardiologických center, jež tento postup používají. Velké zkušenosti s ní má například oddělení kardiologie mnichovské univerzity.

rychlost extrémně vysoká. Platí: čím větší zúžení, tím větší rychlost.

Všechny stenózy není nutno léčit

Mnoho psů s lehkou až střední plicní stenózou nevykazuje žádné klinické příznaky. Rozvíjejí se normálně a lze u nich počítat s normální délkou života, takže není nutná speciální léčba ani zvláštní opatření. Ovšem pokud se nepřijde na těžkou plicní stenózu, a tudíž se neléčí, může dojít k náhlému nečekanému úmrtí psa během okamžiku – najednou prostě padne a umře, případně vykazuje takové příznaky srdečního selhání, jako jsou náhlé mdloby, únava, krátký dech a snížená výkonnost.

Stenóza je roztržštěna

Jak už jsme se zmínili, příčina 80 procent plicních stenóz spočívá ve srůstání a vytváření chuchvalců na plicních chlopních. Toto zúžení lze však roztržstit za pomoci balonku. Chirurg zavede řezem na velké krční žíle katétr do pravého srdce a skrz plicní tepnu. Tímto katétretem je přímo do místa zúžení pře-

Nové možnosti léčby nabízí minimální invazivní chirurgie

Srdeční vady lze v zásadě léčit třemi způsoby:

1. MEDIKAMENTÓZNĚ

Léky zpomalují ztlušování srdečních stěn a tímto způsobem se snaží udržovat srdce co nejdéle zdravé a výkonné. Prodlužují život.

2. CHIRURGICKY

Při této operaci je psu otevřeno srdce. Rizika takové operace jsou vysoká. Ještě před několika lety byla operace otevřeného hrudního koše skalpelem jedinou možností jak léčit psa s výraznou plicní stenózou.

3. MINIMÁLNĚ-INVAZIVNĚ

Minimálně-invazivní metoda spočívá v tom, že chirurg už neoperuje přímo na místě poruchy. Provede malý řez na krku a zavede tam katétr. Odtamtud probíhá vlastní zákrok, jenž je pro psa prakticky bezbolestný a přináší výrazně méně rizik (například rizika infekce).

sunut balonek a pod velkým tlakem nafouknut. Při tom roztrhne srostlé a spleené chlopně. Tímto způsobem se daří výrazně redukovat patologické zúžení, u 80 procent psů v jeho důsledku dochází k výraznému zlepšení stavu. Ovšem i tento zákrok má svá omezení. Pokud jsou chlopně nejenom srostlé, ale navíc ještě výrazně ztlustělé, přinese buď výrazně menší, nebo vůbec žádný úspěch. Minimálně-invazivní zákrok na srdci provádějí pouze specialisté.

Proč pes onemocní plicní stenózou?

U plemene bígl a keeshound bylo prokázáno, že toto onemocnění je dědičné. I u jiných plemen psů lze tedy vycházet z toho, že plicní stenóza má genetické příčiny. Za plemena, jimž hrozí zvýšené riziko, jsou považována americký kokršpaněl, boxer, anglický buldok, mastif, bulmastif, samojed a vesthajlenský teriér. Psi a feny jsou ohroženi stejně. Ovšem je zajímavé, že u anglických buldoků a bulmastifů bývají plicní stenózou postiženi především psi. ■